

ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਸੈਨ 1 ਘੀ ਖੇਤਰ ਸੰਮਤੀ (ਸੁਪਰਾ)।

2. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 243-0 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ i ਦੀ ਧਾਰਾ 243-ZG ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੇ "ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ" ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣਗੇ। "ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ" ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਾਰਾ 243-0 ਦੀ ਧਾਰਾ (b) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 243-ZG ਦੀ ਧਾਰਾ (b) ਦਾ ਅਰਥ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ:

ਦੂਸਰਾ

ਸਵਾਲ . ਅਜਿਹੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ

ਜਿਸ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ.

ਆਧਾਰ

ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ. ਪਰ ਇਹ ਧਾਰਾ 226/227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ

'ਤੇ ਗ੍ਰਾਮ

ਪੰਚਾਇਤ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਸੰਵਿਧਾਨ .

/ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ

ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਲਈ ਵਾਪਸ ਆਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਐਕਟ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜੂਬਾ ਬਨਾਮ ਵਧੀਕ ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਸੀ. ਡਵੀਜ਼ਨ, ਪਿਹੋਵਾ, 1996 ਦਾ ਸੀ.ਡਬਲਊ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 15310 12 ਮਾਰਚ, 1998 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।)“ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੰਚਾਇਤ/ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਲਈ ਕੋਈ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

29. ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੋਸ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਆਰ. ਐਨ. ਆਰ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ

ਕੋਐਸ ਕੁਮਾਰਨ ਜੋ
ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ
ਬਨਾਮ
ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼,—ਜਵਾਬਦਾਤਾ
Crl. 1997 ਦਾ WP ਨੰ. 1106
23 ਜਨਵਰੀ, 1998

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਐਕਸਚੈਨਜ਼ 1 ਜੀਈ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਤਸਕਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ! es ਐਕਟ, 1974-
ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ-

I ਦੀ ਸ਼ੀਸ਼ੀਅਲ ਕਸਟਡੀ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ—ਸਮਾਜਿਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ
— ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਵੈਧਤਾ।

(ਅਬਦੁਲ ਐਸ ਅਬਰ ਇਬਰਾਹਿਮ ਮਾਨਿਕ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ 1992 SCC (ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ-I)T
ਅਤੇ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ, 1996(3) RCR 291, ਵੱਖਰਾ)

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਉਦੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਸਨ, ਪਰ, 14
ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਹ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸਨ।
ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ
ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। 11 ਮਾਰਚ, 1996 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ
ਹੁਕਮ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ
ਪਹਿਲਾਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਹ ਤਸੱਲੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਫੋਪੋਸਾ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਿਰਾਸਤ
ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਅਜੇ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ
ਅਥਾਰਟੀ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ
ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ ਕਿ ਕੋਫੋਪੋਸਾ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਜੇ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ,
ਤਾਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। (ਪਰਾ 26)

ਦੀ ਸੰਸਥਾ, 1950 - ਕਲਾ. 22—ਡਿਟੇਨੂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ—W I ਬਿਨਾਂ
ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ', ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਈ—ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ
ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ- ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੈਧਤਾ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਉਹ 9 ਮਈ, 1997 ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ
I ਆਇਨ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਾ ਅਤੇ 5 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ
ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦਾ। ਪਰ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਮਿਤੀ 9 ਮਈ, 1997 ਨੂੰ 11
ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ 5 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਹੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ
ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ।

(ਪਰਾ 30)

ਐਚ.ਐਸ. ਮੱਤੋਵਾਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਈ! er.

ਡੀ.ਡੀ.ਸ਼ਰਮਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਏ.ਆਰ.ਐੱਸ.ਸਿੱਧੂ ਡੀ.ਏ.ਜੀ., ਪੰਜਾਬ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਕੇਐਸ ਕੁਮਾਰਨ, ਜੇ.

(1) ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੈਂ ਇਸ ਸਾਂਝੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਸੀਆਰਐਲ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹਨ। WP 1106 of 1997 ਜਦਕਿ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ ਸੀਆਰਐਲ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹੈ। 1997 ਦਾ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰ. 1201, ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ।

(2) ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:-

(3) 17 ਅਕਤੂਬਰ, 1995 ਨੂੰ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ, ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ FERA, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਦੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਅਹਾਤੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਸਥਾਨ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਅਤੇ 1973 ਰੁਪਏ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਕਰੰਸੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ। ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਅਹਾਤੇ ਤੋਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 70,500 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਕੁਝ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਸੌਦਾਗਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੁਝ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ ਹਨ। ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਦੇ ਦਫਤਰ ਲਿਜ਼ਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ 17 ਦਸੰਬਰ, 1995 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਜਲੰਧਰ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਪੇਸ਼ਗੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ। ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਤੇ 5 ਜਨਵਰੀ, 1996 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਰਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 22 ਫਰਵਰੀ, 1996 ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(4) ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ, ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ 12 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਕੋਫੋਪੋਸਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ 11 ਮਾਰਚ, 1996 ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਚੀਫ ਜੁਡੀ I ਸਿਆਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਜਲੰਧਰ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਬਾਂਡ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ FERA, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 9(i)(b) ਅਤੇ 9(i)(d) ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜ਼ਮਾਨਤ ਬਾਂਡ ਰੱਦ ਕਰਨਾ।

(5) 14 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 17 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਕੋਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ, ਪਟਿਆਲਾ ਰਾਹੀਂ, ਸਕੱਤਰ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਕੋਲ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਆਰਡਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ 11 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਮੋ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ

ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ ਕੋਫੋਪੋਸਾ, ਦੂਜੇ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਕੋਫੋਪੋਸਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕੋਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 17 ਮਾਰਚ, 1997 ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸੰਚਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ।

(6) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ 6 ਮਈ, 1997 ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ 9 ਮਈ, 1997 ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 9 ਮਈ, 1997 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 9 ਮਈ, 1997 ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਸੀ।

(7) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 9 ਮਈ, 1997 ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 11 ਜੂਨ, 1997 ਦੇ ਮੈਮੋ ਰਾਹੀਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ 9 ਮਈ, 1997 ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 5 ਮਈ, 1997 ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੰਚਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ 10 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅੰਡਰ-ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਭਾਵ, 14 ਮਾਰਚ 1997

(8) 11 ਮਾਰਚ, 1996 ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹਨ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ:-

- (i) ਕਥਿਤ ਪੱਖਪਾਤੀ ਗਤੀਵਿਧੀ 17 ਅਕਤੂਬਰ, 1995 ਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ 13 ਮਾਰਚ, 1996 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਗੱਠਜੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ;
- (ii) ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਸਪਸ਼ਟ ਦੇਰੀ ਹੈ। ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 11 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 14 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉਪਲਬਧ ਸਨ;
- (iii) 12 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਜਲੰਧਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਬਾਂਡ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜੇਲ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਲਾਗੂ ਹੈ।
- (iv) ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਦੀ 17 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਸਕੱਤਰ, ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੂੰ ਸਬੋਧਿਤ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ;
- (v) ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ 17 ਮਾਰਚ, 1997 ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਣਉਚਿਤ ਦੇਰੀ ਹੈ ਭਾਵ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰਨਾ;
- (vi) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਫੋਪੋਸਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਕੱਤਰ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੂੰ ਸਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ (COFEPOSA) ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ, COFEPOSA ਨੂੰ ਸਬੋਧਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ I ion ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸੁਤੰਤਰ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਉਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ, ਕੋਫੋਪੋਸਾ ਨੂੰ ਸਬੋਧਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 21 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 22(5) ਅਧੀਨ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ;
- (vii) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 9 ਮਈ, 1997 ਨੂੰ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਾਧੂ ਤੱਥ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1997 ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਣਜਾਣ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;
- (viii) ਮਿਤੀ 9 ਮਈ, 1997 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 11

ਜੂਨ, 1997 ਅਤੇ 14 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 5 ਜੂਨ, 1997 ਦੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। 9 ਮਈ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੁਆਰਾ, 1997 ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਰਚ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਾਰੰਟ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ, ਉਹ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੱਖਪਾਤ ਹੋਇਆ ਹੈ।

(ix) ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਪੱਖਪਾਤੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ।

(9) ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਤੋਂ 3 ਨੇ 1997 ਦੇ ਨੰਬਰ 1106 'ਤੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪੇਟੀਟੀ I ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ:-

(10) ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਬਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਕਬੂਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋਂ ਹਵਾਲਾ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਸੰਦਾਗਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਵੰਡਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਭਗੌੜਾ ਸੀ, ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ 17 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1996 ਨੂੰ ਰੈੱਡ ਅਲਰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 22 ਜੂਨ, 1996 ਨੂੰ ਕੋਫੋਪੋਸਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

(11) 17 ਮਾਰਚ, 1997 ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ (ਕੋਫੋਪੋਸਾ) (ਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ I y) ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਕੱਤਰ (ਮਾਲ) ਦੁਆਰਾ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ 11 ਅਪ੍ਰੈਲ 1997 ਨੂੰ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੀਮੋ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਸਕੱਤਰ, ਮਾਲੀਆ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 1997। ਇਸ ਲਈ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਗੌਰ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(12) 11 ਮਾਰਚ, 1996 ਦਾ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨੀ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੈ ਅਤੇ ਯੋਗ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮਨ ਦੀ ਉਚਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(13) ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਤੁਰੰਤ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਭਗੌੜਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਸਿਰਫ 18 ਜਨਵਰੀ, 1996 ਅਤੇ 22 ਜਨਵਰੀ, 1996 ਨੂੰ ਹੀ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਪੱਖਪਾਤੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਵਿਚਕਾਰ ਗਠਜੋੜ ਹੈ। ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਗਾਤਾਰ ਫਰਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉਪਲਬਧ ਸੀ। ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ 14 ਮਾਰਚ 1997 ਨੂੰ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਠਿਕਾਣਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਣਉਚਿਤ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਤੱਥ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਫਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 14-3-1997 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਦਬਾਅ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਸੀ

Manjot Singh Dhillon v. Union of India & others 310
(K.S. Kumaran, J.)

ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੂੰ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ। ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(14) 17 ਮਾਰਚ, 1997 ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਸਕੱਤਰ, ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕੋਫੋਪੋਸਾ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚ 7 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕੇਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਨੂੰ ਏਡੀਜੀ(ਐਮ) ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਸਕੱਤਰ (ਮਾਲ) ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ। ਸਕੱਤਰ (ਮਾਲ) ਨੇ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਨੂੰ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੈਮੋ 11 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਗਲਤ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ (COFEPOSA) ਦੁਆਰਾ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਸਕੱਤਰ (ਮਾਲ) ਦੁਆਰਾ। ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸਕੱਤਰ (ਮਾਲ) ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

(15) ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਮਿਤੀ 9 ਮਈ, 1997 ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੋਫੋਪੋਸਾ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚ 25 ਮਈ, 1997 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਉਸੇ ਦਿਨ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜੋ ਸਪਾਂਸਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਭੇਜੀਆਂ ਸਨ, - 3 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਰਾਹੀਂ। 5 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਕੋਫੋਪੋਸਾ ਯੂਨਿਟ। ਕੇਸ 6 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਅੰਡਰ ਸੈਕਟਰੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਕੁਝ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਫਾਈਲ ਨੂੰ 10 ਜੂਨ, 1997 (7 ਅਤੇ 8 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਅਤੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਬੰਦ ਛੁੱਟੀਆਂ ਸਨ) ਨੂੰ ਅੰਡਰ ਸੈਕਟਰੀ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਸਪੁਰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ (COFEPOSA) ਅੱਗੇ ਕੇਸ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ (COFEPOSA) ਨੇ ਕੁਝ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਣ ਲਈ ਉਸੇ ਦਿਨ ਫਾਈਲ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸੇ ਦਿਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।" ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ (COFEPOSA) ਨੇ 11 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੈਮੋ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਸਵੀਕਾਰ ਵੀ ਉਸੇ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(16) 5 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਸਪਾਂਸਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 9 ਮਈ, 1997 ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ 11 ਮਈ, 1997 ਨੂੰ ਏਡੀਜੀ (ਐਮ) ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸੇ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਸਕੱਤਰ (ਮਾਲ) ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਕੱਤਰ (ਮਾਲ) ਨੇ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ 12 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਫਾਈਲ 13 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਦੇਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੈਮੋ।

ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ 12 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਫਾਈਲ 13 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਦੇਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦਾ ਮੈਮੋ 16 ਜੂਨ, 1997 (14, 15 ਜੂਨ, 1997) ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਅਤੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਬੰਦ ਛੁੱਟੀਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਅਤੇ ਲਗਨ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(17) ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸਰਚ ਆਰੰਟ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਲਏ ਗਏ। ਖੋਜ ਵਾਰੰਟ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਇਸ ਦੀ ਕਾਪੀ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਪਲਾਈ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕੀ ਪੱਖਪਾਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਚਨਾਮ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ! ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਕਨੂੰਨੀ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਕਿਸੇ ਇਕੱਲੇ ਘਟਨਾ ਤੋਂ

ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਰੱਖੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

(18) ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 1201 ਲਈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਅਤੇ 2 ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 1997 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 1106 ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਾਲਾ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ:-

(19) ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ ਵਿੱਲੋਂ ਭਗੌੜਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਸੁਣਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਪਰ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ। ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ ਵਿੱਲੋਂ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਦੋਸ਼ ਗਲਤ ਹਨ। ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ 17 ਮਾਰਚ, 1997 ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 26 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਕੋਫੋਪੋਸਾ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਪਾਂਸਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ 27 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, 4 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਕੋਫੋਪੋਸਾ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ, 1997 ਅਤੇ (ਸਪਾਂਸਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ, — 3 1 ਮਾਰਚ, 1997 ਦੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ) ਅੰਡਰ ਸੈਕਟਰੀ ਦੁਆਰਾ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਏਡੀਜੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ, ਜੋ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਸਕੱਤਰ (ਮਾਲ) ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜਦਾ ਹੈ, 1997. ਸਕੱਤਰ (ਮਾਲ ਨੇ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਨੂੰ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੀਮੋ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ (COFEPOSA), ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਸਕੱਤਰ (ਮਾਲ) ਦੁਆਰਾ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

(20) ਸੰਯੁਕਤ ਦੁਆਰਾ 17 ਮਾਰਚ, 1997 ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬੇਲੋੜੀ ਅਤੇ ਅਣਜਾਣ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਸਕੱਤਰ (ਸੀ). ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ, 4 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਨੂੰ ਸਪਾਂਸਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ 7 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ (ਕੋਫੋਪੋਸਾ) ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 7 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਨੂੰ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਮੀਮੋ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ 1997 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(21) ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ 9 ਮਈ, 1997 ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੋਫੋਪੋਸਾ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚ 29 ਮਈ, 1997 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਪਾਂਸਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਉਸੇ ਦਿਨ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ 5 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ। 3 ਜੂਨ, 1997)। ਕੇਸ ਸਬੰਧਤ ਅੰਡਰ ਸੈਕਟਰੀ ਨੂੰ 6 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਕੁਝ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਫਾਈਲ ਨੂੰ 10 ਜੂਨ, 1997 (7 ਅਤੇ 8 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਛੁੱਟੀਆਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ) ਨੂੰ ਮੁੜ-ਸਪੁਰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਮਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ 10 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ (ਕੋਫੋਪੋਸਾ) ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ (COFEPOSA) ਨੇ 11 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸੇ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਹੀ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੀਮੋ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(22) ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, 5 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਸਪਾਂਸਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 11 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਏਡੀਜੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਸਕੱਤਰ (ਆਰ) ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਕੱਤਰ (ਮਾਲ) ਨੇ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ 12 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਮੀਮੋ 16 ਜੂਨ, 1997 (14 ਅਤੇ 15 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਛੁੱਟੀਆਂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ) ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(23) ਮੈਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸੁਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਘੋਖ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(24) ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ

ਵਿਰੁੱਧ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ 1 1 ਮਾਰਚ, 1996 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ 14 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਮਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜੇ ਐਲ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ ਨੂੰ ਫੇਰਾ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 9(i)(b) ਅਤੇ 9(i)(d) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿੱਖਿਅਕ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਜਲੰਧਰ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਦੂਜੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ- ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਅੰਤਰਿਮ ਪਹਿਲੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 22 ਫਰਵਰੀ 1996 ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੋਵੇਂ 12 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਜ਼ਮਾਨਤ ਬਾਂਡ ਅਤੇ ਉਹ

ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ FERA 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 9(i)(b) ਅਤੇ 9(i)(d) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਬਾਂਡ ਰੱਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ, ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਉਹ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜੇ ਵੀ ਆਧਾਰ ਹਨ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸਨ ਤਾਂ ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਮਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਦੋਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ 1 1 ਮਾਰਚ, 1996 ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 12 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਹੀ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ 1 1 ਮਾਰਚ, 1996 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਸਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਹੁਕਮ ਦੇ ਪੈਰਾ 14 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ 14 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੀ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸਨ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਬਿਨੋਦ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਧਨਬਾਦ (1) ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਉਹ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:-

“ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਚੌਕਸੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿਵਾਰਕ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਆਦਮੀ ਅੰਦਰ ਹੈ

Manjit Singh Dhillon v. Union of India & others 313
(K.S. Kumaran, J.)

ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਆਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਰੋਕਥਾਮ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਅਸਲ ਹੁਕਮ ਡਿਟੇਨੂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਕ ਜਾਂ ਸਵਾਲ ਕਿ ਉਕਤ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਹੀ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(25) PETiheopetitioInrseal ਨੇ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (2) ਵਿੱਚ ਡੀਲਹ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਵੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਕੋਫੋਪੋਸਾ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਜੇ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਹੱਥ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ 12 ਜਨਵਰੀ, 1993 ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਸੀ, ਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਫਾਂਸੀ ਲਈ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਜ਼ਮਾਨਤ ਬਾਡ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 26 ਅਗਸਤ, 1994 ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ 30 ਅਗਸਤ, 1994 ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸੀ ਤਾਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਮੂਰਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੋਫੋਪੋਸਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਹਾਲਾਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਕਿ ਉਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ 'ਤੇ detenu ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪੱਖਪਾਤੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਕਿ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਸਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਿਨੋਦ ਸਿੰਘ ਦੇ

ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿਮਤੀ ਲਾਈ ਸੇਠੀ ਬਨਾਮ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ ਦਿੱਲੀ (3) ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (4) ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਹਨ।

(26) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਭਾਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ 11 ਮਾਰਚ, 1996 ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 14 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਸਨ, ਪਰ, ਉਹ 14 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਨਿਆਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸਨ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਆਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। 11 ਮਾਰਚ, 1996 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਹੁਕਮ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਹ ਤਸੱਲੀ ਕਰ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਫੋਪੋਸਾ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਅਜੇ ਵੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਆਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ ਕਿ ਕੋਫੋਪੋਸਾ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਜੇ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(27) ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਬੇਸ਼ੱਕ ਅਬਦੁਲ ਸਤਾਰ ਇਬਰਾਹਿਮ I ਮਾਨਿਕ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ (5) ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਿ ਜੇਲ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਬੰਦੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ, ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨਿਆਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਉਸਨੇ ਇਹ ਕਾਰਨ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਨੇੜਲੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੇ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਜੇਲ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ ਅਤੇ 'ਜਾਰੀ' ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਸਕਰੀ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

(3) 1995(2) RCR 309.

(4) 1995(2) RCR 306

(5) 1992 SCC (ਅਪਰਾਧਿਕ) 1

(28) ਇਹਨਾਂ ਹੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿਨ 1 ਯੂ. ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (6) ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੋਫੋਪੋਸਾ ਐਕਟ ਅਧੀਨ

Manjit Singh Dhillon v. Union of India & others 315
(K.S. Kumaran, J.)

ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(29) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਅਗਲਾ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ 9 ਮਈ, 1997 ਨੂੰ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 9 ਮਈ, 1997 ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਕੋਲ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 11 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ, 5 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਵੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੀਵਿਯਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 (5) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। . ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੇ ਕੇ ਮੁੰਦਰਾ ਬਨਾਮ UOI (ਦਿੱਲੀ) (7) ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਉਹ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ 7 ਨਵੰਬਰ, 1988 ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕੋਫੋਪੇਸਾ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ 21 ਨਵੰਬਰ, 1988 ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਵੈਧ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਗਾਂਧੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (8) ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਵੀ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 17 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਮੋ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਕ ਦੂਜੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ! ਇਸ ਲਈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ 9 ਮਈ, 1997 ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 5 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 11 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖੇ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ

- (6) 1996 (3) ਆਰਸੀਆਰ 291.
- (7) 1989 (2) ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰਿਪੋਰਟਰ 911.
- (8) 1995 (1) ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਰ 368.

ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਸ਼ੋਰ ਕੁਮਾਰ ਮੁਧਰਾ ਦੇ ਕੇਸ (9) ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਵਾਧੂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਦੂਜੀ-ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਕਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਵੈਧ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (10) ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰੇ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਜਾਣੇ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ 9 ਮਈ, 1997 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 12 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 17 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਹ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਸਨ, ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਮਨ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਸਨ, ਪਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਪਟਿਆਲਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਦਕਿ ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਇਸ ਸਬੰਧੀ

ਹਦਾਇਤਾਂ ਨਾ ਦੇ ਸਕਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਬਾਰੇ ਆਈ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਿੱਲੋ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ 17 ਅਕਤੂਬਰ 1995 ਨੂੰ ਖੋਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ ਦਿੱਲੋ (ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਿੱਲੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਸਨ) ਨੂੰ ਕੋਈ ਖੋਜ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਖੋਜ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਉਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿ ਗਏ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਵਾਲ ਵੱਲ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਸਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਮੰਨਣਯੋਗ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵਾਧੂ ਇਤਰਾਜ਼ 9 ਮਈ, 1997 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਵਿੱਚ ਲਏ ਹਨ।

(30) ਇਸ ਲਈ, 9 ਮਈ, 1997 ਦੀ ਦੂਜੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ 5 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ 111 ਹਾਲਾਤਾਂ, ISitdwas ਸਨ। ਪਰ ਇਹ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਮਿਤੀ 9 ਮਈ, 1997 ਨੂੰ 11 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੁਕਮ ਆਰ.

(9) 1989 (2) ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰਿਪੋਰਟਰ 911

(10) 1995 (2) RCR 660

ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ 5 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਹੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ।

(31) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 17 ਮਾਰਚ, 1997 ਅਤੇ 9 ਮਈ, 1997 ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜੀ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਯੋਗ ਹੈ।

(32) 17 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਐਮ.ਅੰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 11 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੀਮੋ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਮਿਤੀ 17 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ। 10 ਅਪ੍ਰੈਲ 1997 ਨੂੰ ਸਕੱਤਰ (ਮਾਲ) ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ ਵਿੱਲੋ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1997 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੀਮੋ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ ਵਿੱਲੋ ਦੀ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ ਕੋਫੋਪੋਸਾ ਨੇ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 7 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਅਤੇ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 (ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੀਮੋ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(33) ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋ ਦੁਆਰਾ 9 ਮਈ, 1997 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ (ਕੋਫੋਪੋਸਾ) ਦੁਆਰਾ 11 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਮੀਮੋ 11 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੁਇਨ, 1997। ਇਹ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਸਕੱਤਰ (ਮਾਲ) ਨੇ ਵੀ 12 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ 16 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੀਮੋ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ-ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। 9 ਮਈ, 1997 ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ ਕੋਫੋਪੋਸਾ ਦੁਆਰਾ 11 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 1 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਮੀਮੋ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸਕੱਤਰ (ਮਾਲ) ਨੇ ਵੀ 12 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਵੀਕਾਰ ਮੀਮੋ 16 ਜੂਨ, 1997 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(34) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜੀ, ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਅਣਉਚਿਤ ਦੇਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵੀ ਅਵੈਧ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

(35) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਲਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਮ.ਅੰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਮਿਤੀ 17 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕੋਫੋਪੋਸਾ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚ 25 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਸਪਾਂਸਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਸਨ।

26 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 7, ਅਪਰੈਲ, 1997 ਨੂੰ ਕੋਫੋਪੋਸਾ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, - ਸਪਾਂਸਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਦੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਨੂੰ ਏ.ਡੀ.ਓ. (ਐਮ) ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸੇ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਸਕੱਤਰ (ਮਾਲ) ਨੂੰ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸੌਂਪਿਆ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸਕੱਤਰ ਨੇ 10 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997।

(36) ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ ਵਿੱਲੋ ਦੁਆਰਾ 17 ਮਾਰਚ, 1997 ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ 25 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਕੋਫੋਪੋਸਾ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, 27 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਸਪਾਂਸਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, 4 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਨੂੰ COFEPOSA ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ (ਪ੍ਰਾਯੋਜਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੀ ਗਈ, — ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੱਤਰ ਮਿਤੀ 31 ਮਾਰਚ, 1997 ਦੁਆਰਾ), ਫਾਈਲ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਨੂੰ ਏਡੀਜੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ,

ਜਿਸਨੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਸਕੱਤਰ (ਮਾਲ) ਨੇ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਨੂੰ, ਸਕੱਤਰ ਨੇ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਮੀਮੋ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸਪਾਂਸਰਿੰਗ ਤੋਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ 4 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਨੂੰ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 7 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ (ਕੋਫੋਪੋਸਾ) ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਮੀਮੋ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ।

(37) ਇਸ ਲਈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕੋਈ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਲੱਗੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(38) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ *ਈਚੂ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ* (11) ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 9 ਜੂਨ, 1980 ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਡਿਪਟੀ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ 14 ਜੂਨ, 1980 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਮਿਤੀ 26 ਜੂਨ, 1980 ਨੂੰ 30 ਜੂਨ, 1980 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ। 14 ਜੂਨ, 1980 ਤੱਕ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ! 14 ਜੂਨ, 1980 ਨੂੰ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਆਈਆਈਓਨ ਮਿਤੀ 9 ਜੁਲਾਈ, 1980 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਛੁੱਟੀਆਂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਹੱਥ 16 ਜੂਨ, 1980 ਨੂੰ ਕਲੈਕਟਰ ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ। 23 ਜੂਨ, 1980 ਨੂੰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 30 ਜੂਨ, 1980 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਟਿੱਪਣੀ ਅੱਗੇ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ 26 ਜੂਨ, 1980 ਦੀ ਹੋਰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਵੀ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(11) ਏਆਈਆਰ 1980 ਐਸਜੀ 1983

ਸਰਕਾਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 11 ਜੁਲਾਈ 1980 ਨੂੰ ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾਵਾਂ ਅੰਡਰ ਸੈਕਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ I ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ 14 ਜੁਲਾਈ, 1980 ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਪੀ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਲਈ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਹਾਇਕ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ, ਕਸਟਮਜ਼ ਨੇ ਆਪਣੀ ਟਿੱਪਣੀ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ, ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਦੇ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸੱਤ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀ ਟਿੱਪਣੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣਾ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੀ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ 9 ਜੂਨ, 1980 ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਦੇਰੀ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(39) *pth : e0Pitioners • ਨੇ ਵੀ 8upon1€ਇੱਕ ਹੋਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ: ਅਸਲਤਨ ਅਹਿਮਦ, ਜ਼ਹੀਰ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ੇਕ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ, ਭਾਰਤ* (12) ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ i ਮਿਤੀ 16 ਜੂਨ, 1988 ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਰਾਹੀਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ 19 ਜੁਲਾਈ, 1988 ਨੂੰ 26 ਜੁਲਾਈ, 1988 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਸਨ। 40 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ 27 ਜੂਨ, 1988 ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਕੋਫੋਪੋਸਾ ਇਕਾਈ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ, ਸਪਾਂਸਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ 11 ਜੁਲਾਈ 1988 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਫਾਈਲ ਕੇਂਦਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ. ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਭੇਜੇ ਗਏ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਨੂੰ 11 ਜੁਲਾਈ, 1988 ਨੂੰ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਫਾਈਲ 12 ਜੁਲਾਈ, 1998 ਨੂੰ ਰਾਜ ਮੰਤਰਾਲੇ (ਮਾਲ) ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ

Manjit Singh Dhillon v. Union of India & others 319

(K. S. Kumaran, J.)

ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਦੋਰ 'ਤੇ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ 'ਤੇ 17 ਜੁਲਾਈ, 1988 ਨੂੰ ਇਹ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਫਾਈਲ ਵਾਪਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਕੋਫੋਪੋਸਾ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚ 19 ਜੁਲਾਈ 1988 ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ 26 ਜੁਲਾਈ, 1988 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇਲ੍ਹ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੇ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ 11 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। COFEPOSA ਯੂਨਿਟ ਨੇ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ 22 ਜੂਨ, 1988 ਨੂੰ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 19 ਜੂਨ, 1988 ਨੂੰ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਸੀ। ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 6 ਜੂਨ, 1988 ਤੋਂ 22 ਜੂਨ, 1988 ਤੱਕ ਜੇਲ੍ਹ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੇ ਅਣਦੇਖੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੱਤ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਅਣਗੌਲਿਆ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 22 ਜੂਨ, 1988 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ (13) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਲ੍ਹ ਅਥਾਰਟੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੰਚਾਰ ਮਾਧਿਅਮ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤਰਮੁਖੀ ਅਥਾਰਟੀ ਜੋ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਅਥਾਰਟੀ ਹਨ, ਨੂੰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕੀਲੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦੇ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਾਰੰਟੀ ਅਤੇ ਉਹੀ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ। ਸਰਕਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ; ਆਇਨ ਗੋਵ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ। ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ comment ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਬਰਾਬਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਡੀ. ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਕੋਈ ਵਿੱਲ-ਮੱਠ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(40) ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਤਰ ਵਿਚਲੇ ਅੰਤਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜੇਲ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੀ ਵਿੱਲਮਈ ਅਤੇ ਬੇਤੁਕੀ ਰਵੱਈਏ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਨੇ ਵਿਚੋਲੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਆਖਰਕਾਰ ਅਣਉਚਿਤਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਜੇਲ੍ਹ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਜਾਣ ਤੋਂ 11 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਟਾਲਣਯੋਗ ਅਤੇ ਅਣਜਾਣ ਦੇਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਯੋਗ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

(41) ਇਹਨਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਬੀਰੋਦਰ ਕੁਮਾਰ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (14) ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 22 ਨਵੰਬਰ, 1990 ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਅਗਲੀ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 27 ਦਸੰਬਰ, 1990 ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਪੰ. NDPS ਜੋ ਕਿ 31 ਦਸੰਬਰ, 1990 (ਦਸੰਬਰ, 29 ਅਤੇ 30 ਨੂੰ ਸ਼ਨੀਵਾਰ, ਐਤਵਾਰ) ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸੇ ਦਿਨ, ਇਹ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਬਿਊਰੋ, ਵਾਰਾਣਸੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ 10 ਜਨਵਰੀ, 1991 ਨੂੰ ਵਾਰਾਣਸੀ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 14 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।, 1991. 17 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ

(13) 1982 (2) SCC 43

(14) 1993 SCC (CrL.) 324

1991 ਅੰਡਰ ਸੈਕਟਰੀ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਿਸਨੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ 18 ਜਨਵਰੀ, 1991 ਨੂੰ ਸਕੱਤਰ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ।

(42) ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 23 ਦਸੰਬਰ, 1990 ਤੋਂ 27 ਦਸੰਬਰ, 1990 ਤੱਕ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਦੋਂ ਜੇਲ੍ਹ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੇ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਅੱਗੇ ਭੇਜੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ, ਅਤੇ 1 ਜਨਵਰੀ, 1991 ਤੋਂ 10 ਜਨਵਰੀ, 1991 ਤੱਕ। ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਮੈਂਬਰ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਦੋ ਚਿੱਠੀਆਂ ਸਨ, ਇੱਕ ਲਖਨਊ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਉਹ 24 ਦਸੰਬਰ, 1990 ਨੂੰ ਬੱਸ ਰਾਹੀਂ ਚੱਲਿਆ। 25 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਸੀ ਅਤੇ 26 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਲਖਨਊ ਵਿਖੇ ਪੱਤਰ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਦਿੱਲੀ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨਾਲ ਪੱਤਰ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ। 27 ਦਸੰਬਰ, 1990। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਿਤੀਆਂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸੈੱਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ 1 ਜਨਵਰੀ, 1991 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 10 ਜਨਵਰੀ, 1991 ਨੂੰ ਵਾਰਾਣਸੀ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 11 ਜਨਵਰੀ, 1991 ਦੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸਪੀਡ ਪੋਸਟ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ I ਆਇਨ ਦੇ ਇਲਾਜ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿੱਥ ਅਤੇ ਬੇਰੁਖੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਪਰ ਉਸੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਦੇਰੀ ਅਣਜਾਣ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਅਣਗਹਿਲੀ, ਬੇਰੁਖੀ ਜਾਂ ਵਿੱਲਮਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸਵਾਲ ਦਾ ਦੇਰੀ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਕੋਈ ਦੇਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(43) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵੀ ਮਦਨ ਲਾਲਆਨੰਦ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (15) ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਉਸੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ 9 ਦਿਨ ਸਨ। ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ I ਆਇਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ,

ਇਸ ਲਈ, ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

(44) ਐੱਮ. ਮੁਹੰਮਦ ਸੁਲਤਾਨ, ਬਨਾਮ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ (16) ਦਾ ਦੂਜਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਉੱਥੇ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ! ਆਇਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ 34 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ 23 ਜਨਵਰੀ, 1990 ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 30 ਜਨਵਰੀ, 1990 ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ 12 ਫਰਵਰੀ, 1990 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ, ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਅਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਮਦਰਾਸ ਤੋਂ ਡਾਕ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਲੀ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਵੀ ਕਿ ਡਾਕ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਅਸਧਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ

ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਪੇਰੀ ਆਈ ਓਡ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ 30 ਜਨਵਰੀ, 1990 ਤੋਂ 12 ਫਰਵਰੀ, 1990 ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਪਾਂਸਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਖਿਆ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ 13 ਫਰਵਰੀ, 1990 ਤੋਂ 20 ਫਰਵਰੀ, 1990 ਤੱਕ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਦੋ ਛੁੱਟੀਆਂ (ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਅਤੇ ਐਤਵਾਰ) ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਛੇ ਦਿਨ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਸਨ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜਾ ਲੰਬਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(45) *ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (17)* ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੂਜਾ ਫੈਸਲਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ! 21 ਜੁਲਾਈ, 1995 ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ion ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ 14 ਅਗਸਤ, 1995 ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ (ਕੋਫੋਪੋਸਾ) ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 25 ਅਗਸਤ, 1995 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਣਉਚਿਤ ਜਾਂ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ 'ਤੇ ਜਲਦੀ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦੁਬਾਰਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(46) ਮੈਂ ਇਹ ਕਿਉਂ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ:-

(47) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ 17 ਮਾਰਚ, 1997 ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 25 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ

---

(16) S.C. 1990 (2) RCR 655

(17) 1996 (3) RCR 291

ਕੋਫੋਪੋਸਾ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚ 1997। ਅੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਹੈ। ਜੇਲ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਜੋ ਕਿ ਚੌਥੇ-ਜਵਾਬਦਾਰ ਹਨ, ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਕਿਉਂ ਹੋਈ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਜੇਲ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ (ਚੌਥੇ ਉੱਤਰਦਾਇਕ) ਨੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 3 ਦਸੰਬਰ, 1997 ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਵੀ ਸੀਆਰਐਲ ਵਿੱਚ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 1997 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1106। 1997 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ: 1206 ਵਿੱਚ, ਚੌਥੇ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ 1 ਦਸੰਬਰ, 1997 ਨੂੰ ਚੌਥੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 16 ਦਸੰਬਰ, 1997 ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਦਿਨ ਵੀ ਚੌਥੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਲ ਸੁਪਰਡੈਂਟ (ਚੌਥੇ-ਜਵਾਬਦਾਰ) ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ I ਆਇਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। 17 ਮਾਰਚ, 1997 ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ 'ਤੇ 26 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਸਪਾਂਸਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਸਪਾਂਸਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਇਸਨੂੰ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਦੇ ਪੱਤਰ ਨਾਲ ਭੇਜਿਆ ਸੀ, ਟਿੱਪਣੀਆਂ 7 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਨੂੰ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ 12 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ ਵਿੱਲੋ ਦੁਆਰਾ 17 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ I ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਹੀ ਕੋਫੋਪੋਸਾ ਯੂਨਿਟ ਨੂੰ 25 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਭਾਵ ਅੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਪਾਂਸਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ 26 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ 4 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1997 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ 3 1 ਮਾਰਚ, 1997 ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ, ਦੇਰੀ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਹ ਫੈਸਲੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

(48) ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ 9 ਮਈ, 1997 ਦੀ ਦੂਜੀ-ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਕੋਫੋਪੋਸਾ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚ 29 ਮਈ, 1997 ਨੂੰ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਭਾਵ 20 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਸ ਲਈ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਣਜਾਣ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਣਉਚਿਤ ਦੇਰੀ ਵੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

(49) ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਹੋਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ 1 1 ਮਾਰਚ, 1996 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 14 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਵੀ ਮਾੜਾ ਹੈ। ਪਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਭਗੌੜੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੈੱਡ ਅਲਰਟ ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਅਣਉਚਿਤ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਵਾਬ ਦੇ ਨਾਲ ਰੈੱਡ ਅਲਰਟ ਨੋਟਿਸ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੋਟੀਟੀ ਆਈ ਓਨਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਸਨ, ਪਰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉਪਲਬਧ ਸਨ।

(50) ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਹੋਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਵੀ ਲਏ ਹਨ, ਪਰ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਮੇਰੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।

(51) ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦੀ 'ਤੇ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਨਾ ਹੋਣ।

ਐਸ.ਸੀ.ਕੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ

ਐਚ.ਐਸ.ਬੇਦੀ ਜੇ

ਕਿਰਨ ਦੀਕਸ਼ਿਤ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ,

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ

ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ

1998 ਦਾ CWP 2731

27 ਮਾਰਚ, 1998

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - Art. 14, 226, 227 ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ! ਇਸਤਰੀਆਂ 'ਤੇ—ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖੀ ਗਈ! ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 100% ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਰਕਮ! i 1 ਤਰਜੀਹ ' ਤੇ - ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ-ਕਲਾਜ਼ ਨੂੰ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਵਜੋਂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ।

ਨੋ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ I-ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ MBBS ਕੋਰਸ ਲਈ ਭਰਨ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਸਾਰੀਆਂ 50 ਸੀਟਾਂ, ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।